पढ्न र लेख्न विशेष सिकाई कमजोरी भएका बालबालिकाहरूलाई कसरी सहयोग गर्ने

शिक्षा ब्यूरो 2022

परिचय

आमाबाबुहरू सधैं आफ्ना बालबालिकाहरूलाई भविष्यमा सफल बनाउनको लागि राम्रो जीवन र सिक्ने वातावरण प्रदान गर्न चाहन्छन्। विशेष शैक्षिक आवश्यकता (SEN) भएका बालबालिकाहरूलाई प्रारम्भिक पहिचान र सहयोग प्रदान गर्दा उनीहरूलाई दैनिक जीवन र सिक्ने वातावरणमा घुलमिल हुन सजिलो हुन्छ र उनीहरूको क्षमता विकास हुन्छ ।

पढाइ **र लेखनमा खास सिक्ने कठिनाइ (SpLD)' भनेको के हो?**

पढाइ र लेखनमा हुने **SpLD**, जसलाई डिस्लेक्सिया पनि भनिन्छ, **SpLD** को सबैभन्दा सामान्य प्रकार हो। सामान्य बौद्धिकता र औपचारिक सिकाई अनुभव भएता पनि पढ्न र लेख्नमा **SpLD** भएका बालबालिकाहरू सही र प्रवाह रूपमा शब्दहरू पढ्न, हिज्जे गर्न र श्रुतिलेखन गर्नअसमर्थ छन्। यस्तो अवस्था गम्भीर र निरन्तर हुन्छ। साधारणतया, तिनीहरूमा पढ्ने र लेख्ने सम्बन्धमा कम साक्षरता सीप र कमजोर संज्ञात्मक क्षमताहरू हुन्छन्।

विशेषताहरू

- लिखित माध्यममा भन्दा मौखिक रूपमा राम्ररी अविब्यक्ति गर्ने
- प्रवाहमा पढ्न नसक्ने, अक्सर शब्द गलत उच्चारण गर्ने वा उच्चारण बिर्सने
- सिक्न निकै प्रयास गरे तापनि हिज्जे/शब्द उच्चारण गर्न गाह्रो हुने
- चिनियाँ अक्षरहरूमाअक्सर स्ट्रोक हटाउने वा अनावश्यक थप गर्ने
- सजिलै थकित हुने र पढ्ने र लेखने कार्यहरू पूरा गर्न ध्यान केन्द्रित गर्न थप प्रयास चाहिने

आमाबुबाको भूमिका

मेरो बच्चालाई SpLD छ जस्तो मलाई लागेको छ...

विशेष शैक्षिक आवश्यकता संयोजक (SENCO), कक्षा शिक्षक, विद्यार्थी मार्गदर्शन कर्मचारी वा विद्यालयका सामाजिक कार्यकर्ताहरूसँग सम्पर्क गर्न पहल गर्नुहोस्, जसले गर्दा शिक्षकहरूले बच्चाको सिकाइ आवश्यकताहरू पहिचान गर्न, थप मूल्याङ्कनका लागि रेफरल गर्न र बच्चाको आवश्यकता अनुसार उपयुक्त सहयोग उपलब्ध गराउन उपयुक्त स्क्रिनिङ उपकरणहरू व्यवस्थापन गर्न सक्छन्।

मेरो बच्चालाई पढ्न र लेख्नमा SpLD छ भनेर मूल्याङ्कन गरिएको छ...

पढाइ र लेखाइ सम्बन्धी SpLD बाट सिकाइमा उत्पन्न हुने अवरोधहरू व्यक्तिपिच्छे फरक-फरक हुन्छन्। SpLD भएका बालबालिकाहरूले पढाइ र लेखाइ मा सामना गरेका कठिनाइहरू उनीहरूको भाषा संज्ञानात्मक अपाङ्गताको तीव्रतासँग मात्र सम्बन्धित हुँदैन, बरु उनीहरूको आफ्नै व्यक्तिगत विशेषताहरूसँग पनि सम्बन्धित हुन्छन्, उदाहरणका लागि, जन्मजात क्षमता, सिक्ने मनोवृत्ति र विधिहरू, साथै बाह्य कारकहरू जस्तै पाठ्यक्रम आवश्यकता, शिक्षण विधि, अभिभावकीय समर्थन आदि। SpLD भएका बालबालिकाहरूलाई पढ्न र लेख्न सिक्ने बाधाहरू हटाउन मद्दत गर्न, आमाबुबाहरूले निम्न कुराहरु गर्नु पर्छ...

<u>आफ्नो बच्चाको शिक्षामा सहयोग गर्न विद्यालयलाई सहयोग गर्नुपर्छ</u>

- आफ्नो बच्चाको SEN जानकारी तुरुन्तै र सक्रियतासाथ विद्यालयलाई प्रदान गर्नुपर्छ, उदाहरणका लागि, मूल्याङ्कन अभिलेख

- विद्यालयमा बच्चाको सिकाई बारे बुझ्न र आवश्यक परेको बेला उपयुक्त समर्थन रणनीति छलफल गर्न विद्यालयको विद्यार्थी समर्थन टोली, कक्षा शिक्षक र विषय शिक्षकहरूसँग संचार कायम राख्नुहोस्

<u>अध्ययन गर्ने राम्रो बानी र तरिका विकास गर्न आफ्नो बच्चालाई मदत गर्नुहोस्</u>

- बहु-संवेदी दृष्टिकोणद्वारा बच्चाको पढाइ र लेखन क्षमता बढाउनुहोस्, उसलाई/उनलाई स्पष्ट शब्द डिकोडिङ रणनीति सिकाउन, उसँगै जोडा-पढाइ, पढाइ र हिज्जे/शब्द दस्तुर (लगभग 15 मिनेट हरेक दिन) सम्बन्धी दैनिक प्रशिक्षण, अन्तरक्रियात्मक शैक्षिक सफ्टवेयरको प्रयोग आदि।
- आफ्नो बच्चालाई मूल्याङ्कन आवासको उद्देश्य बुझाउन मद्दत गर्नुहोस् र निर्णय गर्ने प्रक्रियामा शिक्षकहरूसँग आफ्नो

विचार बाँड्न उसलाई प्रोत्साहन दिनुहोस्

आफ्नो बच्चालाई वृद्धि मानसिकताका साथ सिकाइ चुनौतीहरूको सामना गर्न मार्गदर्शन गर्नुहोस्

- सिकेको कुरालाई अझ बलियो बनाउन थप समय चाहिएकोले दैनिक जीवनमा तनावको कुनै पनि लक्षण देखि होसियार हुनुहोस् र कठिनाइहरू पार गर्न तपाईंको बच्चालाई तरिकाहरू पत्ता लगाउन मदत गर्नुहोस्
- आफ्नो बच्चालाई धैर्यताका साथ गाइड र प्रोत्साहान गर्नुहोस्। आफ्नो बच्चाको प्रयास र राम्रो प्रदर्शनबारे थप मान्यता र सकारात्मक प्रतिक्रिया दिनुहोस्; अनि तपाईंको बच्चालाई आशावादी र सकारात्मक मनोवृत्ति राखेर असफलताको सामना गर्न र अवरोधहरूलाई विकास र सिक्ने अनुभवको रूपमा लिन प्रोत्साहन दिनुहोस्

तपाईंको बच्चालाई आफ्नो क्षमता विकास गर्न र जीवन योजना बनाउन प्रोत्साहन दिनुहोस्

- आफ्नो बच्चालाई थाहा दिनुहोस् कि पढाई र लेखनमा **SpLD** भएका धेरै मानिसहरूले आफ्नो प्रतिभाको प्रयोग गरेर आफ्नो करियरमा उल्लेखनीय उपलब्धिहरू बनाउन सक्छन्, जस्तै राम्रो दृष्टिकोण क्षमता, बहुआयामी सोच, अद्वितीय समस्या समाधान गर्ने दृष्टिकोण, आदि।

- आफ्नो बच्चालाई उसको रुचि र क्षमता बुझ्न र विकास गर्न र उसको उपलब्धि र आत्मविश्वासको भावना बढाउन विभिन्न अतिरिक्त पाठ्यक्रम क्रियाकलापहरूमा भाग लिन प्रोत्साहित गर्नुहोस्

- आफ्नो बच्चासँग थप अध्ययन छलफल गर्दा खुला विचारधारा राख्नुहोस्, आवश्यक जानकारी प्राप्त गर्न उसलाई मद्दत गर्नुहोस् र अवसरहरू पत्ता लगाउनुहोस् र उसको रुचि, शक्ति र आकांक्षाअनुसार उसको जीवन योजना बनाउन तपाईंको बच्चालाई सहयोग गर्नुहोस्

प्रारम्भिक पहिचान

- साधारणतया प्रत्येक वर्ष डिसेम्बर देखि जनवरीको अवधिमा सार्वजनिक क्षेत्रका विद्यालयहरूमा शिक्षकहरूले सिकाई कठिनाइ भएका शंका गरिएका प्राथमिक-एक विद्यार्थीहरूका लागि जाँच-सूची पूरा गर्छन्। ताकि कठिनाइ भएका विद्यार्थीहरूका लागि प्रारम्भिक हस्तक्षेपको व्यवस्था गर्न सकियोस्। हस्तक्षेप पछि विद्यार्थीहरूको सिक्ने कार्यक्षमताको आधारमा, असंतोषजनक प्रगति वा गम्भीर कठिनाइ देखाउनेहरूलाई थप मूल्याङ्कनका लागि शैक्षिक मनोवैज्ञानिक (EPs) मा शिफारिस गरिन्छ
- पढ्न र लेख्नमा **SpLD** भएका अधिकांश विद्यार्थीहरूलाई आफ्नो प्रारम्भिक प्राथमिक स्तरमा पहिचान गरिन्छ। उच्च स्तरमा प्रगति गरेपछि मात्र पढ्न र लेख्न कठिनाइ देखाउने विद्यार्थीहरूका लागि, शिक्षकहरूले आफ्नो सिक्ने कठिनाइको जाँच गर्न व्यवहार जाँच सूची प्रयोग गर्न सक्छन् र आवश्यक परेको बेला आफ्नो विशेष शैक्षिक आवश्यकता संयोजक वा विद्यार्थी मार्गदर्शन कर्मचारी मार्फत मूल्याङ्कनका लागि EPमा पठाउन सक्छन्

समर्थन सेवाहरू र रणनीतिहरू

साधारणतया, विधालयरूले सिकाई र सिकाउने विषयमा स्तरीय हस्तक्षेप मोडेल कार्यान्वयन गर्छन् र **SpLD** भएका विद्यार्थीहरूलाई उनीहरूको आवश्यकता अनुसार पढ्न र लेख्नमा समर्थन सेवा प्रदान गर्छन्:

- विविध र प्रभावकारी तरिका र स्रोतको साथ गुणस्तरीय 1-स्तरिय सम्पूर्ण कक्षा शिक्षण प्रदान गर्नुहोस्। विद्यार्थीहरूलाई संरचित शिक्षण र बहु-संवेदी शिक्षण विधिहरूद्वारा आफ्नो आधारभूत साक्षरता सीप निर्माण गर्न मद्दत गर्नुहोस्, तिनीहरूको पढाइ प्रवाह र प्रभावकारी सिक्ने रणनीतिको दक्षता बढाउनुहोस्

- शिक्षण रणनीतिहरु समायोजन गर्नुहोस् र विद्यार्थीहरूको आवश्यकता अनुसार थप सहयोग प्रदान गर्नुहोस्, जस्तै तिनीहरूलाई कक्षामा थप ध्यान र निर्देशन, तिनीहरूलाई साथीहरू वा आमाबुबा स्वयंसेवकहरूबाट समर्थनको व्यवस्था गर्ने

- विद्यार्थीहरूको सिकाइ प्रगतिको बारेमा निरन्तर मूल्याङ्कनहरू सञ्चालन गर्नुहोस्। सानो समूह 2-स्तरिय सिक्ने समर्थन प्रदान गर्नुहोस्, वा हस्तक्षेपको बावजूद सिकाई कठिनाइहरू यथावत रहेको अवस्थामा विद्यार्थीहरूलाई व्यक्तिगत 3-स्तरिय गहन शिक्षण समर्थन प्रदान गर्नुहोस्

- पढाइ र लेखनमा SpLD भएका विद्यार्थीको आवश्यकता अनुसार विद्यालयहरूले परीक्षामा विशेष व्यवस्था गर्नेछन्। जस्तै: अतिरिक्त समय भत्ता दिने, परीक्षापत्रको विशेष ढाँचा प्रदान गर्ने र प्रश्नको उत्तर दिने विशेष व्यवस्था आदि।

उपयोगी वेबसाइटहरू र सोधपुछ टेलिफोन नम्बरहरू

शिक्षा ब्यूरो

http://www.edb.gov.hk

हङकङ क्षेत्रीय शिक्षा कार्यालय	2863 4646
काउलुन क्षेत्रीय शिक्षा कार्यालय	3698 4108
नयाँ क्षेत्रहरू पूर्व क्षेत्रीय शिक्षा कार्यालय	2639 4876
नयाँ क्षेत्रहरू पश्चिम क्षेत्रीय शिक्षा कार्यालय	2437 7272
विशेष शिक्षा सम्बन्धी सामान्य सोधपुछ	3698 3957
शैक्षिक मनोविज्ञान सेवा खण्ड	
• हङकङ	3695 0486
• काउलुन	3698 4321/ 3907 0949
• नयाँ क्षेत्रहरू पूर्व	3547 2228
• नयाँ क्षेत्रहरू पश्चिम	2437 7270

"SENSE" एकीकृत शिक्षा र विशेष शिक्षासम्बन्धी अनलाइन जानकारी

https://sense.edb.gov.hk

- **SpLD** भएका विद्यार्थीहरुलाई सहयोग गर्ने बारे जानकारी

https://sense.edb.gov.hk/en/types-of-special-educational-needs/specific-learning-difficulties/index.html

- "विशेष शैक्षिक आवश्यकता भएका विद्यार्थीहरुका लागि आन्तरिक परीक्षाको विशेष व्यवस्था सम्बन्धी निर्देशिका"
  https://sense.edb.gov.hk/uploads/page/integrated-education/guidelines/SpecialExamArrangement_20181210_en.pdf

- "विशेष शैक्षिक आवश्यकता भएका विद्यार्थीहरुका लागि विशेष परीक्षाको व्यवस्था बारे बारम्बार सोधिने प्रश्नहरु"
  https://sense.edb.gov.hk/uploads/page/integrated-education/learning-and-teaching/sea_faq_e.pdf

- "एकीकृत शिक्षाको लागि सम्पूर्ण विद्यालय दृष्टिकोण सम्बन्धी आमाबुबाको लागि गाइड"

https://sense.edb.gov.hk/uploads/page/integrated-education/guidelines/ieparentguide.pdf

- "एकीकृत शिक्षाको लागि सम्पूर्ण विद्यालय दृष्टिकोण" सम्बन्धी सञ्चालन गाइड

https://sense.edb.gov.hk/uploads/page/integrated_education/landing/ie_guide_en.pdf

स्वास्थ्य विभाग

बाल मूल्याङ्कन सेवा	https://www.dhcas.gov.hk/en/
विद्यार्थी स्वास्थ्य सेवा	https://www.studenthealth.gov.hk/eindex.html

सामाजिक कल्याण विभाग

https://www.swd.gov.hk